

Werkblad

Rollenspel 'Opvang in de regio'

Aantal deelnemers:

13 deelnemers – eventueel kunnen er gezinsleden worden toegevoegd of rollen worden samengevoegd (bijv. ambtenaren onderwijs en gezondheidszorg).

Benodigheden:

- Print de rolbeschrijvingen en knip ze uit.
- Print deze handleiding voor de spelleider.
- Neem monopolygeld mee (bijv. 500 dollar/euro in kleine bedragen)

Doel van het spel

Drie van de deelnemers vormen samen een gezin dat gevlucht is. Ze gaan in hun buurland op zoek naar hulp, maar hun budget is beperkt. Op hun zoektocht naar een veilige plek, medicijnen en werk komen ze allerlei mensen tegen. Iedereen heeft zijn eigen belang. Ze ervaren dat het niet makkelijk is om een plek in de samenleving in te nemen. Lukt het hen met een budget van maximaal 100 dollar een plek te vinden in het buurland?

Speelwijze

Iedere jongere krijgt een rol in het vluchtelingengezin of in de samenleving waar deze mensen terecht komen. Het rollenspel kent drie rondes van 7 minuten. Tijdens deze rondes probeert het vluchtelingengezin de problemen die ze tegenkomen te overwinnen. Het gezin is op zoek naar een veilige plek hebt om te slapen, eten, medicijnen, een school voor het kind en natuurlijk werk.

Voordat de eerste ronde begint krijgen de jongeren even de tijd om zich in te lezen en zich voor te bereiden op hun rol. Let op: de jongeren mogen op dit moment nog niet van elkaar weten wat de rollen van de anderen zijn. Ook wordt het geld uitgedeeld. Het vluchtelingengezin krijgt 100 dollar. De werkgever krijgt 150 dollar, de hulpverlener krijgt 50 dollar.

Daarna gaat het vluchtelingengezin de gang op. Het spel begint zodra je als spelleider de deur opent en het gezin de grens oversteekt naar een nieuw land. Na elke ronde sta je als spelleider stil bij de situatie waarin de vluchtelingen zich bevinden. Daarnaast laat je zien wat de gevolgen zijn van hun keuzes voor de volgende speelronde. Lukt het de vluchtelingen om het hoofd boven water te houden? O ja, het alternatief is een verblijf in een vluchtelingenkamp (koud, nat en gevaarlijk). Of doorreizen naar Europa. Maar dan moet je geld regelen.

Als er meer deelnemers zijn dan rollen, kan de rest van de groep meedoen in een bestaande rol of observeren wat er gebeurt.

Ronde 1

Start ronde:

Het vluchtelingengezin komt binnen en gaat op zoek naar woonruimte, eten, medische hulp en werk. Daarbij komen ze de verschillende personen tegen. Met

deze mensen gaan ze in gesprek. Ze proberen in de eerste 7 minuten zoveel mogelijk hun basisbehoeften te regelen. De gesprekspartners mogen onderhandelen als dit bij hun rol hoort.

Einde ronde:

Leg na maximaal 7 minuten het spel even stil. Beschrijf waar het gezin nu staat. Hebben ze een huis? Dan zijn ze vannacht veilig. Hebben ze medicijnen? Dan wordt de situatie van de vrouw in ieder geval niet erger. En hebben ze ook nog werk? Dan kunnen ze met vertrouwen de volgende dag tegemoet gaan. Maar het kan ook dat het niet allemaal gelukt is. Dat heeft gevolgen voor het gezin:

- Geen huis – een crimineel komt vannacht langs en steelt een deel van je geld. Vraag de crimineel hoeveel geld hij mee wil nemen.
- Geen medicijnen – de vrouw wordt zieker en heeft de volgende dag hulp nodig.
- Geen werk – het geldgebrek is nijpend, maar jullie houden het nog uit. Zorg dat je morgen aan een baan komt en overweeg om 's nachts te gaan werken. Weet dat je dan wel risico's neemt. In het ergste geval word je de grens overgezet.
- Geen eten – een dag zonder eten lukt, maar het moet niet langer duren. Dan word je ziek.
- Geen school – geen directe gevolgen.

Start ronde 2

Het gezin gaat kort weer de gang op. Samen moeten ze hun prioriteiten bepalen. Daarna komen ze de zaal weer in en proberen ze hun situatie te verbeteren.

Einde ronde:

Leg na maximaal 7 minuten het spel stil. Beschrijf waar het gezin nu staat. Hebben ze een huis? Dan zijn ze vannacht veilig. Hebben ze medicijnen? Dan wordt de vrouw beter. En hebben ze ook nog werk dat voldoende betaalt? Dan kunnen ze met vertrouwen de volgende dag tegemoet gaan. Maar het kan ook dat het niet allemaal gelukt is. Dat heeft gevolgen voor het gezin:

- Geen huis – een crimineel komt vannacht langs en steelt een deel van je geld. Vraag de crimineel hoeveel geld hij mee neemt.
- Zijn de vluchtelingen 's nachts aan het werk? Vraag de ander werknemer op de bouw of hij ze aan wil geven bij de politie.
- Geen medicijnen – Is het de eerste dag dat het niet gelukt is om medicijnen te kopen? Dan heeft ze de volgende dag echt medicijnen nodig. Heeft de vrouw nu al twee dagen geen medicijnen gehad? Dan moet ze meteen naar het ziekenhuis voor een spoedopname.
- Niet voldoende geld – Overweeg om ook het kind aan te bieden bij een werkgever.
- Geen eten – Is het de eerste dag dat het niet gelukt is om eten te kopen? Dan hebben jullie de volgende dag echt eten nodig. Hebben jullie al twee dagen geen eten gehad? Dan wordt de man te zwak om te werken.
- Geen school – geen directe gevolgen, maar je toekomstbeeld wordt wel steeds donkerder.

Start ronde 3

Het gezin gaat kort weer de gang op. Samen moeten ze hun prioriteiten bepalen. Daarna komen ze de zaal weer in en proberen ze hun situatie te verbeteren.

Eventueel kun je er aan het begin van de ronde een extra probleem ingooien. Bijvoorbeeld een acute ziekte van de man door de slechte sanitaire voorzieningen in het huis dat gehuurd wordt. Doe dit alleen wanneer je denk dat het gezin het anders 'makkelijk redt'.

Einde ronde:

Leg na maximaal 7 minuten het spel stil. Beschrijf waar het gezin nu staat. Reflecteer met elkaar op de situatie: gaat het gezin het redden in dit land? Wat heeft het gezin nodig? Leg ook uit dat de situatie lijkt op de situatie waarin veel vluchtelingen in het Midden Oosten zich bevinden. Het liefst willen ze meedoen, maar dat is heel lastig! Veel vrouwen komen een in isolement omdat ze zonder begeleiding van hun man amper het huis uitkomen. Veel mannen voelen zich rot omdat ze hun gezin niet kunnen onderhouden. Geen wonder dat veel mensen de sprong richting Europa wagen. De mensen die achterblijven zijn vaak de meest arme mensen. Voor hen wacht een vluchtelingenkamp, waar ze vaak afhankelijk zijn van hulporganisaties en waar het – met name voor vrouwen – lang niet altijd veilig is.

Rolbeschrijvingen

✂-----

Jouw rol: vader op de vlucht

Met je vrouw en je kind ben je op de vlucht voor oorlog. Je bent de grens overgestoken en gaat op zoek naar hulp, maar jullie budget is beperkt. Je hebt maximaal 100 dollar te besteden voor de drie dagen. Je vrouw is gewond en heeft medische hulp nodig. Zorg ervoor dat je een veilige plek hebt om te slapen, medicijnen en werk!

✂-----

Jouw rol: moeder op de vlucht

Met je man en je kind ben je op de vlucht voor oorlog. Je bent de grens overgestoken en gaat op zoek naar hulp, maar jullie budget is beperkt. Jullie hebben maximaal 100 dollar te besteden voor de eerste drie dagen. Je bent gewond geraakt in de oorlog en hebt medische hulp nodig, maar je prioriteit ligt bij je kind: je wilt ervoor zorgen dat je kind veilig is en als het even kan weer naar school kan.

✂-----

Jouw rol: jongere op de vlucht

Je bent 15 jaar en je bent met je ouders op de vlucht voor oorlog. Je zou graag weer naar school willen om je opleiding af te maken. Maar anderzijds weet je dat je ouders weinig geld hebben. Hoe stel je je naar hen op?

✂-----

Jouw rol: ambtenaar op het gebied van gezondheidszorg

Je bent verantwoordelijk voor de gezondheidszorg in de stad. Er komen steeds meer vluchtelingen in de stad. Daarom hebben jullie besloten dat de vluchtelingen moeten betalen voor medicijnen die jullie aanbieden:

Ronde 1

Het kan zijn dat er vandaag een vluchtelingengezin bij je op de stoep staat waarvan de vrouw ziek is. De medicijnen kosten in jullie ziekenhuis 20 dollar. Maar jullie zijn ook in gesprek met een hulporganisatie die gratis medische hulp wil aanbieden. Dat is vandaag nog niet mogelijk.

Beslis: vertel je aan het gezin dat er misschien morgen gratis hulp is?

Ronde 2

De medische post van de hulporganisatie is geopend. Vanaf vandaag sturen jullie de vluchtelingen door naar de hulporganisatie. Spoedgevallen doen jullie wel zelf, maar deze kosten 30 dollar per behandeling.

Ronde 3

De medische post van de hulporganisatie draait goed. De spoedgevallen blijven echter bij jullie binnenkomen. Ze kosten nu 40 dollar per behandeling.

Jouw rol: werkgever.

Je bent op zoek naar arbeidskrachten voor een bouwproject. De lonen van bouwvakkers dalen snel nu de vluchtelingen op zoek zijn een baan. Normaal gesproken kostte bouwvakker 150 dollar per week, maar nu zijn er zoveel arbeidskrachten beschikbaar dat je maar 100 dollar per week hoeft te betalen, zo'n 25 dollar per dag. Onderhandel over het salaris en betaal per dag uit.

Ronde 1

Misschien komt er vandaag een vluchteling bij je langs op zoek naar werk. Maar er zijn ook veel mensen uit je eigen land op zoek naar een baan. Wie je ook kiest, betaal die persoon per dag uit.

Beslis: neem je een werkloze aan uit je eigen land, of een vluchteling?

Ronde 2

Omdat je bouwproject goed loopt, ben je op zoek naar extra arbeidskrachten. Je neemt daarom in ieder geval ook de vluchtelingen aan die zich aanbieden. Je overweegt om ook 's nachts mensen voor je te laten werken. Misschien willen de vluchtelingen wel extra werken? Onderhandel over het salaris en betaal per dag en of nacht uit.

Beslis: wil je de vluchtelingen aanbieden om 's nachts te gaan werken?

Ronde 3

Je merkt dat veel projectontwikkelaars in de bouw ook kinderen aannemen om zo goedkoop te kunnen bouwen. Je kent wel een kind dat je ook geschikt zou vinden...

Beslis: biedt je ook het kind een illegale baan aan?

Extra info: in veel landen wordt de economische vrijheid van vluchtelingen beperkt, ze mogen bijvoorbeeld geen bedrijf opstarten. Het idee hierachter is dat regeringen willen dat de vluchtelingen op termijn teruggaan, of dat ze de positie van de eigen bevolking op de arbeidsmarkt willen beschermen. Vluchtelingen werken daarom zwart en kunnen daarom makkelijk worden uitgebuit.

⌘-----

Jouw rol: groenteboer

Je runt een groentewinkel in de stad. Er komen steeds meer vluchtelingen in je winkel. Het eten kost per dag ongeveer 10 dollar. Tijdens de rondes verandert er voor jou niets. Je mag zelf beslissen of je de vluchtelingen aardig behandelt of juist vervelend.

⌘-----

Jouw rol: crimineel

Je bent een crimineel en altijd op zoek naar mensen die je kunt beroven. Er komen steeds meer vluchtelingen in je stad. Maar je kunt ze alleen beroven als ze 's nachts geen veilige plek hebben om te slapen. Je komt dus alleen in actie als de vluchtelingen aan het einde van een ronde geen huis hebben. De spelleider zal je dan het woord geven. Als je overdag geen rol hebt, ben je vooral haatdragend ten opzichte van vluchtelingen.

Jouw rol: medewerker van een hulporganisatie

Als medewerker van een hulporganisatie voor vluchtelingen wil je de nieuwe vluchtelingen graag helpen. Maar ze moeten zich wel registreren. Dit duurt 1 ronde. Daarna komen de vluchtelingen in aanmerking voor gratis medische zorg (alleen spoedgevallen gaan naar het ziekenhuis van de overheid). Daarnaast kun je ze een aantal dollar per dag geven die ze zelf mogen besteden. Meer kun je niet doen.

Ronde 1

Het kan zijn dat er vandaag een vluchtelingengezin bij je op de stoep staat waarvan de vrouw ziek is. Zorg ervoor dat ze in ieder geval de tijd nemen om zich bij je te registreren, dan komen ze vanaf morgen in aanmerking voor medische zorg en 30 dollar per dag. Als ze zich niet registreren, komen ze niet in aanmerking voor het geldbedrag, wel voor de medische zorg.

Ronde 2

De medische post van de hulporganisatie is geopend. Vanaf vandaag kunnen vluchtelingen bij jullie terecht. Spoedgevallen sturen jullie door naar het ziekenhuis, die kosten 30 dollar per behandeling. Daarnaast kunnen jullie geregistreerde vluchtelingen 30 dollar per dag geven.

Ronde 3

De medische post van de hulporganisatie draait goed. De bijdrage voor de vluchtelingen is teruggegaan naar 20 dollar per dag, omdat er zoveel vluchtelingen zijn.

Jouw rol: politie

Je bewaakt de veiligheid in deze stad. Je behandelt de vluchtelingen eerlijk, maar je ziet geen misdaden door de vingers. Dan ga je er op af. Als vluchtelingen illegaal 's nachts aan het werk zijn, worden ze gevangen gezet. Zet daarom als je in actie komt de betreffende vluchteling voor 1 ronde achter de tralies. Ook als je erachter komt dat kinderen aan het werk zijn, grijp je in. In dat geval geef je de werkgever en de ouders een boete van 30 dollar.

Jouw rol: ambtenaar op het gebied van gezondheidszorg

Je bent verantwoordelijk voor het onderwijs in de stad. Er komen steeds meer vluchtelingen in de stad. Daarom hebben jullie besloten dat de vluchtelingen niet zelf mogen kiezen naar welke school ze gaan, ze worden geplaatst. De vluchtelingen mogen gratis naar school, maar ze moeten wel zelf het transport naar school betalen. In het geval van dit gezin kost dit per dag ongeveer 10 dollar. Als ze er voor kiezen om het kind naar school te laten gaan, betalen ze dit bedrag dagelijks aan jou. Tijdens de rondes verandert er voor jou niets. Je mag zelf beslissen of je de vluchtelingen aardig behandelt of juist vervelend.

Jouw rol: Werkloze op zoek naar een baan

Je bent op zoek naar arbeiders voor een bouwproject. De lonen van bouwvakkers dalen snel nu de vluchtelingen op zoek zijn een baan. Normaal gesproken kostte bouwvakker 150 dollar per week, maar nu zijn er zoveel arbeidskrachten beschikbaar dat je maar 100 dollar hoeft te betalen.

Ronde 1

Je bent op zoek naar een baan, net als veel vluchtelingen. Sommige werklozen schelden de vluchtelingen uit als ze ze tegenkomen.

Beslis: hoe stel je je op tegenover de vluchtelingen die ook op zoek zijn naar werk?

Ronde 2

Het kan zijn dat je hoort over een bouwplaats waar 's nachts vluchtelingen aan het werk worden gezet. Je kunt naar de overheid gaan om hen aan te geven. Het zou kunnen dat de ambtenaren dan beslissen dat ze het land uitgezet worden. Vertel (als nodig) aan het einde van ronde 2 wat jij besluit.

Beslis (als nodig): stuur jij de politie af op de mensen die 's nachts werken?

Ronde 3

Het kan zijn dat je hoort over een bouwplaats kinderen aan het werk worden gezet. Je kunt naar de overheid gaan om hen aan te geven. Dan worden ze het land uitgezet. Vertel aan het einde van ronde 3 wat jij besluit.

Beslis (als nodig): stuur jij de politie af op de mensen die 's nachts werken?

Extra info: in veel landen wordt de economische vrijheid van vluchtelingen beperkt, ze mogen bijvoorbeeld geen bedrijf opstarten. Het idee hierachter is dat regeringen willen dat de vluchtelingen op termijn teruggaan, of dat ze de positie van de eigen bevolking op de arbeidsmarkt willen beschermen. Vluchtelingen werken daarom zwart en kunnen daarom makkelijk worden uitgebuit.

Jouw rol: huisbaas

Je bent eigenaar van een aantal huizen in de stad. Nu er steeds meer vluchtelingen op zoek zijn naar woonruimte, stijgen de prijzen snel. Een huis dat eerst 150 dollar per week kostte, kun je nu bijna voor het dubbele verhuren!

Ronde 1

Je wordt benadert door vluchtelingen die niet zoveel te besteden hebben. Ze zijn op zoek naar woonruimte. Ga je voor de originele prijs van 30 dollar per dag? Of vraag je 40 dollar? Vertel hen dat het gevaarlijk is om op straat te slapen, omdat er criminelen rondlopen.

Beslis: hoe stel je je op tegenover de vluchtelingen? Wil je het onderste uit de kan hebben?

Ronde 2

Om je heen hoor je dat de huren stijgen. Je kunt zeker 50 dollar per dag voor dit huis vragen. Ga je dat ook doen? Als de vluchtelingen de huur niet kunnen opbrengen, zet je ze aan het einde van de ronde uit huis.

Beslis: vraag je de vluchtelingen om een huurverhoging? Zo ja, dan moet je ze dat aan het begin van de ronde vertellen. Dan hebben ze de tijd om nog extra inkomsten bij elkaar te verdienen.

Ronde 3

De huren blijven maar stijgen. Er zijn veel gezinnen die bij je langskomen en wel 70 dollar per nacht willen betalen. Dan is een huurverhoging toch niet meer dan redelijk? Als de vluchtelingen de huur niet kunnen opbrengen, zet je ze aan het einde van de ronde uit huis.

Beslis: vraag je de vluchtelingen om een huurverhoging? Zo ja, dan moet je ze dat aan het begin van de ronde vertellen. Dan hebben ze de tijd om nog extra inkomsten bij elkaar te verdienen.

Extra info: Veel vluchtelingen wonen niet in kampen, maar zoeken een plek in de stad. Daar proberen ze rond te komen. Maar dat is niet makkelijk. De vluchtelingen komen terecht in krottenwijken, op bouwcomplexen en in gehuurde woningen. Sanitaire voorzieningen zijn er slecht. De vluchtelingen kunnen elk moment uitgezet worden, soms rijzen huurprijzen de pan uit.